

Parlamentaarinen TKI-seurantaryhmä

Kokous 3/2024

Aika: keskiviikko 2.10.2024 klo 14.30–16.30

Paikka: Eduskunta (A-siipi, kabinetit 1 ja 2) ja etäyhteydsmahdollisuus

Osallistujat:

kansanedustaja Mari-Leena Talvitie, Kokoomuksen eduskuntaryhmä, puheenjohtaja
kansanedustaja Juha Mäenpää, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä, varapuheenjohtaja
kansanedustaja Matias Mäkynen, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä (siirtyi etäyhteyteen
asiakohdassa 4)
kansanedustaja Hanna Kosonen, Keskustan eduskuntaryhmä
kansanedustaja Saara Hyrkkö, Vihreä eduskuntaryhmä, etänä (osallistui asiakohdasta 3 alkaen)
kansanedustaja Christoffer Ingo (varajäsen), Ruotsalainen eduskuntaryhmä, etänä
kansanedustaja Mika Poutala, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä, etänä

Pysyvät asiantuntijat:

osastopäällikkö Harri Martikainen, valtioneuvoston kanslia
talouspolitiikan koordinaattori, ylijohtaja Lauri Kajanoja, valtiovarainministeriö
johtaja Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
opetusneuvos Riina Vuorento (varajäsen), opetus- ja kulttuuriministeriö, etänä
teollisuusneuvos Maija Lönnqvist, työ- ja elinkeinoministeriö, etänä (osallistui asiakohdasta 3 alkaen)
johtava asiantuntija Teija Palko (varajäsen), työ- ja elinkeinoministeriö, etänä

neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen, valtiovarainministeriö (kutsuttu asiantuntija)
neuvotteleva virkamies Jussi Laitila, valtiovarainministeriö (kutsuttu asiantuntija), etänä

pääsihteeri Johanna Moisio, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö
johtava asiantuntija Jussi Alho, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö
johtava asiantuntija Antti Pelkonen, tutkimus- ja innovaationeuvoston sihteeristö

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Talvitie avasi kokouksen klo 14.34. Todettiin osallistujat.

2. Valitaan pöytäkirjantarkastaja

Valittiin pöytäkirjantarkastajaksi kansanedustaja Poutala.

3. T&K-rahoitusta koskevat päätökset 2023–2024 sekä katsaus T&K-verotukiin

Neuvotteleva virkamies Sanna Nieminen esitteli koonnin tähän asti vuosina 2023–2024 tehdyistä T&K-lisärahoituspäätöksistä ja tulevaisuuden liikkumatilasta sekä T&K-verotuista (liite 1 ja kokoukseen päivitetty versio 1b). Neuvotteleva virkamies Jussi Laitila oli vastaamassa T&K-verotukia koskeviin kysymyksiin.

Seurantaryhmä kävi asiasta keskustelun. Keskustelussa todettiin, että T&K-lisärahoituspäätöksiä tehtäessä on tärkeää varmistaa parlamentaaristen linjausten toteutuminen. Huomiota kiinnitettiin erityisesti perustutkimuksen rahoitukseen ja korkeakoulujen perusrahoitukseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön puolelta todettiin myös edellisessä seurantaryhmän kokouksessa esitetty tieto, että T&K-rahoituksen kohdentaminen korkeakouluille on tehtävissä niin, että seurannassa voidaan varmistua rahoituksen kohdentumisesta T&K-toimintaan. Keskustelussa korostettiin osaajien määrän nostamisen ja myös ammattikorkeakoulujen T&K-toiminnan rahoituksen merkitystä.

T&K-verotukien osalta keskustelussa todettiin, että valmisteluvaiheessa arvioitu T&K-toiminnan yhdistelmävehennyksen euromäärä oli suurempi kuin vuoden 2023 toteuman ennakkotieto. Keskustelussa pohdittiin mahdollisia syitä tähän, esimerkkeinä mahdolliset puutteet yritysten tietoisuudessa verotuista ja hallinnoinnin sujuvuudessa. Seurantaryhmä pyysi seuraavaan kokoukseensa tarkempia tietoja T&K-verotukien käytöstä, muun muassa siitä, millaiset yritykset ovat hyödyntäneet T&K-verotukia.

Päätettiin merkitä keskustelu tiedoksi.

4. Seurantaryhmän työsuunnitelma

Johtava asiantuntija Jussi Alho esitteli sihteeristön 29.5.2024 kokouksen keskustelun perusteella valmisteleman luonnoksen seurantaryhmän työsuunnitelmaksi (liite 2). Seurantaryhmä kävi asiasta keskustelun.

Keskustelussa korostettiin seurantaryhmän työn keskeisinä teemoina muun muassa parlamentaaristen linjausten toimeenpanon seuranta, strategisten valintojen tunnistamisen prosessia, osaajien saatavuutta, T&K-toimijoiden yhteistyötä sekä suuryritysten lisäksi myös pk-yritysten TKI-toiminnan ja kasvun edellytyksiä. Seurantaryhmän työssä T&K-rahoituksesta kuultavaksi ehdotettiin myös Business Finlandia ja Suomen Akatemiaa. Keskustelussa toivottiin mahdollisuutta keskustella parlamentaarisesti tulevista T&K-lisärahoituspäätöksistä. Todettiin, että seurantaryhmällä on mahdollisuus tehdä TKI-politiikkaa ja T&K-lisärahoitusta koskevia kannanottoja siltä pohjalta, että se käsittelee parlamentaaristen linjausten toteutumista joulukuun kokouksessa.

Todettiin, että keskustelu otetaan huomioon työsuunnitelman toimeenpanossa.

Päätettiin merkitä keskustelu tiedoksi ja hyväksyä työsuunnitelma.

5. Valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelma

Parlamentaarisen TKI-seurantaryhmän tehtävänä on seurata kansallisen TKI-tavoitteen saavuttamista sekä seurata ja tukea monivuotisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen suunnitelman (liite 3)

toimeenpanoa. Kesäkuussa 2024 hyväksytyn monivuotisen suunnitelman mukaan valtioneuvosto seuraa valtion T&K-rahoituksen vaikuttavuutta. Seurantaan luodaan aikataulu ja seurannan rakenteet, ja tutkimus- ja innovaationeuvosto valmistee yhteistyössä ministeriöiden kanssa seuranta- ja arviointisuunnitelman. Neuvoston työsuunnitelman mukaisesti syksyllä 2024 tehtävä seuranta- ja arviointisuunnitelma tuodaan myös seurantaryhmän käsiteltäväksi. Tutkimus- ja innovaationeuvoston on tarkoitus hyväksyä seuranta- ja arviointisuunnitelma joulukuussa.

Johtava asiantuntija Antti Pelkonen esitteli seuranta- ja arviointisuunnitelman luonnoksen (liitteet 4 ja 4b). Tutkimus- ja innovaationeuvoston valmisteleva kokoonpano oli käynyt asiasta lähetekeskustelun 10.9.

Seurantaryhmä kävi keskustelun suunnitelmaluonnoksesta. Sitä pidettiin hyvänä ja kunnianhimon tasoltaan oikeana. Keskustelussa pidettiin kannatettavana olemassa olevan tiedon, yhteistyön, verkostojen sekä tutkijoiden ja tutkimushankkeiden hyödyntämistä sihteeristön voimavarojen tukena suunnitelman toimeenpanossa. Katsottiin, että rajallisten voimavarojen takia kokonaan uutta dataa vaativiin tarkasteluihin tulisi ryhtyä harkitusti. Muun seurannan ja arvioinnin ohella tieteellistä tutkimusta pidettiin tärkeänä.

Keskustelussa pidettiin tärkeänä, että myös kaikkien parlamentaarisesti sovittujen TKI-järjestelmän kehittämisen periaatteiden toteutumista seurataan ja että tämä otetaan suunnitelman valmistelussa huomioon. Suunnitelmaan toivottiin vahvempaa osajien saatavuuden sisällyttämistä. Osajien määrän ennakkoinnin näkökulman todettiin liittyvän myös sihteeristön toimintaympäristöanalyysiä koskevaan työhön.

Todettiin, että seuranta- ja arviointisuunnittelun valmistelua jatketaan ottaen huomioon käyty keskustelu.

Päätettiin merkitä keskustelu tiedoksi.

6. Seuraavat kokoukset ja aiheet

Todettiin että seuraava kokous on siirtynyt pidettäväksi tiistaina 3.12. klo 14.30–16.30.

7. Mahdolliset muut asiat

Ei muita asioita.

8. Mahdolliset muut asiat

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.51.

Liitteet:

Liite 1: T&K-lisärahoitusta koskevat päätökset 2023–2024 sekä katsaus T&K-verotukiin (pdf)

Liite 1b: T&K-lisärahoitusta koskevat päätökset 2023–2024 sekä katsaus T&K-verotukiin, kokoukseen 2.10. päivitetty versio (pdf)

Liite 2: Parlamentaarisen TKI-seurantaryhmän työsuunnitelman luonnos (pdf)

Liite 3: Valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen käyttöä koskeva monivuotinen suunnitelma (pdf)

Liite 4: Valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelman luonnos (pdf)

Liite 4b: Esitysmateriaali valtion T&K-rahoituksen käytön ja vaikuttavuuden seuranta- ja arviointisuunnitelman luonnoksesta (pdf)

Pöytäkirjantarkastajaksi valittu kansanedustaja Mika Poutala on hyväksynyt pöytäkirjan sähköpostitse. Hyväksymisen dokumentoivat sähköpostit on arkistoitu Vahvaan.